

**Tratat de bună vecinătate, prietenie și colaborare
între Republica Moldova și Ucraina**

din 23.10.1992

* * *

Publicat în ediția oficială
"Tratate internaționale", 1999, volumul 22, pag.8

* Semnat la Chișinău, la 23 octombrie 1992.
În vigoare din 5 ianuarie 1997.

Republica Moldova și Ucraina, denumite în continuare "Înalte Părți Contractante",
edificându-și relațiile cu adânci rădăcini în trecutul istoric,
călăuzindu-se după scopurile și principiile Cartei O.N.U. și ale
altor norme unanim recunoscute ale dreptului internațional,
ferm hotărâte să dezvolte pe baza acestor principii și norme relații
prietenești,
convinse că buna vecinătate, respectul reciproc și cooperarea
corespund intereselor popoarelor Înantelor Părți Contractante și slujesc
cauza creării unor relații calitativ noi, bazate pe egalitatea în
drepturi și întărirea sistemului de securitate în Europa,
salutînd schimbările istorice pozitive din Europa și din ambele
state,
reafirmînd disponibilitatea de a respecta integral prevederile
Actului Final de la Helsinki, Cartei de la Paris pentru o nouă Europă,
precum și ale altor documente ale C.S.C.E. și contribuind prin aceasta
la făurirea unei Europe democratice, pașnice și unite,
ferm convinse că respectarea drepturilor și libertăților
fundamentale ale omului constituie o condiție inalienabilă a
consolidării păcii, democrației și a relațiilor de prietenie între
popoare,
recunoscînd necesitatea imprimării unui nivel calitativ nou
relațiilor bilaterale și luînd în considerare experiența în domeniul
dezvoltării colaborării politice, economice, tehnico-științifice,
umanitare, culturale și consolidînd în acest scop baza lor contractuală,
au convenit următoarele:

Articolul 1

Înaltele Părți Contractante vor dezvolta relațiile de bună
vecinătate și parteneriat ca state prietene, vor respecta neabătut
principiile egalității suverane, nerecurgerii la forță și la amenințarea
cu folosirea forței, inviolabilității hotarelor, integrității
teritoriale, soluționării pe cale pașnică a diferendelor, neamestecului
în treburile interne, respectării drepturilor omului și a libertăților
fundamentale, egalității în drepturi și dreptului popoarelor de a-și
hotărî singure soarta, colaborării și îndeplinirii cu bună credință a
obligațiilor internaționale, precum și a normelor consfințite în
documentele C.S.C.E.

Articolul 2

Înaltele Părți Contractante confirmă că securitatea lor este
indivizibilă și indisolubil legată de securitatea tuturor statelor
participante la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa.
Ținînd cont de aceasta, ele vor colabora în domeniul securității

reciproce și își vor construi relațiile lor pe baza egalității și respectării mutuale a suveranității.

Articolul 3

Fiecare dintre Înaltele Părți Contractante nu va permite folosirea teritoriului său pentru desfășurarea unor agresiuni armate sau a altor acțiuni cu aplicarea forței împotriva celeilalte Înalte Părți Contractante.

Înaltele Părți Contractante vor suprima crearea și desfășurarea activității pe teritoriile lor a formațiunilor militare ilegale atât proprii, cât și străine, recrutarea, folosirea, instruirea, finanțarea sau tranzitarea mercenarilor.

În cazul în care una dintre Înaltele Părți Contractante va deveni obiectul agresiunii, cealaltă Înaltă Parte Contractantă nu va acorda nici un sprijin agresorului și va contribui la soluționarea conflictului făcând uz de procedurile și mecanismele O.N.U. și C.S.C.E.

Articolul 4

Înaltele Părți Contractante fac schimb reciproc de informații privind concentrarea de trupe și tehnică de luptă în raioanele hotarelor comune, precum și informează în prealabil despre deplasarea lor, aplicațiile de amplasare și despre alte acțiuni similare.

Articolul 5

Fiecare dintre Înaltele Părți Contractante garantează cetățenilor celeilalte Părți, precum și persoanelor apatride care locuiesc pe teritoriul ei, indiferent de apartenența națională sau de alte deosebiri, drepturile și libertățile civile, sociale, economice și culturale, în conformitate cu standardele internaționale unanim recunoscute în domeniul drepturilor omului referitoare la atare categorii de cetățeni.

Fiecare dintre Înaltele Părți Contractante apără drepturile cetățenilor săi, care locuiesc pe teritoriul celeilalte Părți, îi ocrotește și le acordă sprijin, în conformitate cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 6

Problemele privind dobândirea cetățeniei de către persoanele uneia dintre Înaltele Părți Contractante care locuiesc pe teritoriul celeilalte Părți se reglementează printr-un acord respectiv, ținându-se cont de legislațiile Părților cu privire la cetățenie.

Articolul 7

Înaltele Părți Contractante vor garanta drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale în deplină corespundere cu normele consfințite în documentele O.N.U. și C.S.C.E.

Înaltele Părți Contractante asigură drepturile persoanelor care aparțin minorităților lor naționale și care locuiesc pe teritoriul respectivei Părți atât individual, cât și împreună cu alți membri ai grupului său, libera exprimare și dreptul de a-și păstra și dezvolta originalitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă, protejarea împotriva oricăror tentative de asimilare contrar voinței lor.

Articolul 8

Înaltele Părți Contractante vor susține dezvoltarea originalității minorităților naționale prin acțiuni concrete, în special prin crearea

condițiilor favorabile pentru funcționarea instituțiilor de învățământ și culturale în limba acestor minorități, libera recepționare a emisiunilor radiofonice și televizate în localitățile în care ele locuiesc compact și vor acorda asistența respectivă celeilalte Înalte Părți Contractante.

Înaltele Părți Contractante vor crea condiții corespunzătoare pentru liberul acces al mijloacelor de informare în masă ale celeilalte Părți în localitățile locuite compact de minoritățile naționale.

Articolul 9

Problemele concrete ale colaborării în domeniul asigurării drepturilor persoanelor care aparțin minorităților naționale și care locuiesc pe teritoriul celeilalte Înalte Părți Contractante vor fi reglementate prin acorduri separate, luându-se în considerare particularitățile legislațiilor naționale ale Părților și în conformitate cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 10

Recunoscându-se dreptul fiecărei Înalte Părți Contractante de a adopta o legislație migraționistă proprie și de a promova o politică migraționistă independentă, Părțile vor reglementa problemele ce apar în acest domeniu în conformitate cu principiile unanim recunoscute și normele dreptului internațional, pe calea încheierii unor acorduri separate.

Articolul 11

Înaltele Părți Contractante, străduindu-se să asigure condițiile necesare apropierii popoarelor lor pe bază de prietenie și bună vecinătate, vor contribui sub toate aspectele la extinderea contactelor dintre cetățenii lor atât în mod individual cât și pe linia organizațiilor de stat, obștești și a altor organizații, precum și între diverse fonduri, instituții de învățământ și culturale, instituții de cercetări științifice, mijloace de informare în masă.

Articolul 12

Înaltele Părți Contractante vor contribui prin toate mijloacele la dezvoltarea contactelor dintre organele puterii de stat și ale administrației de stat, precum și dintre organele de autoadministrare regională și locală și conducătorii lor pe bază permanentă și sistematică. Părțile vor stimula, de asemenea, colaborarea în zona de frontieră în diverse domenii.

Înaltele Părți Contractante au convenit că întâlnirile la nivel înalt vor avea loc, de regulă, o dată pe an, precum și de fiecare dată când vor fi necesare și oportune.

Miniștrii Afacerilor Externe vor efectua consultări periodice în probleme de interes comun.

Articolul 13

Înaltele Părți Contractante consideră că regimul juridic al proprietății de stat și al proprietății persoanelor juridice și cetățenilor uneia dintre Părți care se află pe teritoriul celeilalte Părți este reglementat de legislația Părții pe al cărei teritoriu se află proprietatea, precum și de normele dreptului internațional. Problemele concrete ale reglementării relațiilor de proprietate vor fi examinate de către Părți în acorduri separate.

Articolul 14

Înaltele Părți Contractante vor acorda atenția prioritară colaborării bilaterale reciproc avantajoase în domeniul economiei. Ele vor întreprinde măsuri corespunzătoare pentru a perfecționa și a apropia mecanismul relațiilor lor economice de normele și practica pieței mondiale.

Conducându-se de legislația internă și pornind de la angajamentele internaționale asumate și pentru realizarea scopurilor prezentului Tratat, Părțile vor asigura condiții economice, financiare și juridice favorabile pentru activitatea de antreprenor și alte activități de natură economică, inclusiv stimularea și protejarea reciprocă a investițiilor capitale și nu vor lua măsuri discriminatorii în relațiile economice reciproce.

Articolul 15

Înaltele Părți Contractante vor încheia acorduri bilaterale în domeniile relațiilor valutare-financiare, schimbului comercial, plăților, circulației hîrtilor de valoare, tarifelor vamale și de transport. Lista menționată de acorduri nu este deplină și va fi completată pe măsura necesității.

Articolul 16

Înaltele Părți Contractante vor extinde colaborarea în domeniul transporturilor, inclusiv asigurarea tranzitului liber al persoanelor și mărfurilor pe teritoriile lor, în conformitate cu normele și practica internațională, legislația națională și cu standardele europene în condițiile prevăzute de acordurile separate.

Articolul 17

Înaltele Părți Contractante vor dezvolta colaborarea și schimburile în domeniile învățămîntului, culturii, artei, ocrotirii sănătății, științei, informației, tehnicii, turismului, sportului, schimbului de tineret și în alte domenii.

Articolul 18

Înaltele Părți Contractante vor contribui la crearea condițiilor corespunzătoare pentru colaborarea eficientă în domeniile științelor fundamentale și aplicate, tehnicii și tehnologiilor avansate, precum și pentru susținerea legăturilor directe și a inițiativelor comune ale savanților, cercetătorilor, institutelor de cercetări științifice, institutelor Academiiilor de Științe și asociațiilor științifice de producție din cele două state.

Articolul 19

Fiecare dintre Înaltele Părți Contractante va asigura cetățenilor săi un larg acces la valorile culturale, mijloacele de informare în masă ale celeilalte Părți și va sprijini în acest sens inițiativele statale, obștești și individuale. Ele vor contribui la extinderea schimburilor reciproce între colectivele de creație, oamenii de artă, specialiști, instituțiile de cultură și învățămînt la nivel statal, regional și local, vor stimula studierea limbii celeilalte Părți.

Înaltele Părți Contractante vor contribui, pe bază de reciprocitate, la păstrarea și studierea artelor și patrimoniului cultural al celeilalte Părți, inclusiv ocrotirea monumentelor de istorie și cultură, descoperirea și cercetarea materialelor de arhivă legate de istoria celor două țări.

Articolul 20

Înaltele Părți Contractante, pornind de la existența intereselor comune, vor dezvolta colaborarea în domeniile protecției și ameliorării situației mediului înconjurător, prevenirii poluării transfrontaliere, diminuării și lichidării consecințelor avariilor industriale și ale calamităților naturale, în special ale catastrofei de la Cernobil, folosirii raționale și economisirii resurselor naturale, extinderii proceselor tehnologice pure din punct de vedere ecologic, realizării acțiunilor de protecție și restabilire a resurselor naturale, lumii vegetale și animale, cu precădere în zonele adiacente frontierei comune. Părțile, în măsura posibilităților, vor colabora pentru soluționarea problemelor ecologice globale, europene și regionale.

Articolul 21

Înaltele Părți Contractante vor conlucra în problemele acordării asistenței juridice și dezvoltării relațiilor juridice în procesele civile, penale și de familie.

Înaltele Părți Contractante vor colabora pentru combaterea criminalității organizate, terorismului, traficului ilegal de arme, stupefiante, muniții, substanțe explozive, toxice și radioactive, pirateriei aeriene și maritime, contrabandei, inclusiv scoaterii ilegale a valorilor culturale, a altor categorii de infracțiuni, vor face schimb de informații în domeniul activității organelor de menținere a ordinii. De asemenea, ele vor întreprinde acțiuni comune în cadrul colaborării internaționale în acest domeniu.

Articolul 22

Înaltele Părți Contractante vor încheia alte tratate și acorduri bilaterale de colaborare în toate domeniile relațiilor interstatale de interes comun.

Articolul 23

Înaltele Părți Contractante vor soluționa litigiile ce pot apare în legătură cu interpretarea și aplicarea prezentului Tratat prin intermediul utilizării procedurilor de soluționare pe cale pașnică a diferendelor, stipulate de articolul 33 al Cartei O.N.U.

Articolul 24

Prevederile prezentului Tratat nu afectează drepturile și obligațiile Înalțelor Părți Contractante care decurg din tratatele semnate de Părți cu alte state.

Articolul 25

Prevederile prezentului Tratat pot fi completate sau modificate, cu asentimentul reciproc al Înalțelor Părți Contractante.

Articolul 26

Prezentul Tratat este supus ratificării și intră în vigoare în ziua efectuării schimbului de instrumente de ratificare.

Articolul 27

Prezentul Tratat se încheie pe un termen de cinci ani. Acțiunea lui se prelungește în mod automat pe următorul termen de cinci ani dacă nici una dintre Părți nu va anunța despre intenția sa de a-l denunța printr-o

notificare în scris nu mai târziu decât cu șase luni înainte de
expirarea termenului de acțiune a Tratatului.

Articolul 28

Prezentul Tratat va fi înregistrat la Secretariatul O.N.U., în
conformitate cu articolul 102 al Cartei Organizației Națiunilor Unite.

Încheiat la Chișinău, la 23 octombrie 1992, în două exemplare,
fiecare în limbile română și ucraineană, ambele texte având aceeași
valoare juridică.